

Xung quanh việc tăng giá bán điện: Chính phủ tạo cơ chế kèm theo các điều kiện bắt buộc đối với EVN

NGUYỄN ĐỪNG

Thực hiện Thông tư số 17/2012/TT-BCT của Bộ Công Thương về việc tăng giá điện bình quân 5% (từ 1.304đ/kWh lên 1.369đ/kWh), từ ngày 01/7/2012, Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN) đã đồng loạt triển khai việc chốt chỉ số công tơ và áp dụng biểu giá điện mới. Xung quanh vấn đề này, đã có nhiều ý kiến phản hồi, gây tranh cãi về lộ trình, sự minh bạch trong vấn đề tăng giá điện và những băn khoăn về các giải pháp giảm lỗ của EVN. Để giải tỏa thắc mắc trong dự luận, ngày 20/7/2012, lãnh đạo Tập đoàn Điện lực Việt Nam đã có cuộc gặp với các cơ quan thông tấn, báo chí để cung cấp thêm thông tin, với mong muốn, được dư luận và xã hội cùng chia sẻ những khó khăn mà ngành Điện đang nỗ lực vượt qua.

Tại cuộc gặp, ông Đinh Quang Tri – Phó Tổng giám đốc EVN đã lý giải việc tăng giá điện 5% là để bù đắp một phần khoản lỗ chênh lệch tỷ giá là 26.000 tỷ đồng của EVN từ những năm trước đây, đặc biệt là trong hai năm 2010-2011, đây là chưa kể khoản lỗ kinh doanh hơn 11.000 tỷ đồng do chạy dầu trong mùa khô và lỗ do chênh lệch giá (mua điện giá cao, bán giá thấp từ các nhà máy BOT và mua điện từ Trung Quốc). Việc tăng giá điện 5% là phù hợp với Quyết định số 854/QĐ-TTg ngày 10/7/2012 của Thủ tướng Chính phủ về việc Phê duyệt Kế hoạch sản xuất kinh doanh và đầu tư phát triển 5 năm 2011-2015 của Tập đoàn Điện lực Việt Nam, trong đó, EVN sẽ phải tập trung vào 7 nhiệm vụ chính và 6 giải pháp đồng bộ để hoàn thành mục tiêu, phát triển thành Tập đoàn kinh tế mạnh, giữ vai trò chủ đạo trong ngành Điện; đảm bảo an ninh và chất lượng cung cấp điện, đáp ứng yêu cầu của phát triển kinh tế và an sinh xã hội;

Trong giai đoạn 2011-2015, sẽ có hơn 2.773 km đường dây 500 kV được xây dựng

hoàn thành mục tiêu điện khí hóa nông thôn, đến năm 2015 đảm bảo 100% số xã có điện và 98% số hộ dân nông thôn có điện và hưởng giá bán điện theo quy định hiện hành. Tại Quyết định 854/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ giao các chỉ tiêu chủ yếu thực hiện kế hoạch trong giai đoạn 5 năm của EVN với

04 nội dung cơ bản, gồm: Kế hoạch cung ứng điện 5 năm giai đoạn 2011 - 2015; Kế hoạch đầu tư phát triển nguồn điện; Kế hoạch đầu tư phát triển lưới điện; Kế hoạch chi tiêu tài chính, kinh doanh giai đoạn 2011 - 2015.

Tuy nhiên, cần phải hiểu rằng, việc ban hành Quyết định 854/QĐ-

TTg, không phải là Chính phủ can thiệp vào khoản lỗ do chênh lệch tỷ giá và đó cũng không phải là biểu hiện của sự độc quyền, bởi theo nguyên tắc, doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực sản xuất kinh doanh phải tuân thủ theo cơ chế thị trường, “lời ăn lỗ chịu”, phải được rạch ròi giữa kinh doanh và công ích, vì vậy, các khoản lỗ do bù giá điện cho các đối tượng chính sách, cũng như đảm bảo ổn định kinh tế được thực hiện theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ. Mặt khác, việc tăng giá điện 5% còn bù đắp một phần chi phí đầu vào do giá than các loại cho sản xuất điện tăng bình quân khoảng 10-11,5%.

Cùng với việc cho phép EVN thực hiện kế hoạch tài chính, tăng giá điện theo lộ trình, nhằm đảm bảo vốn điều lệ sau đánh giá lại tài sản là 143.404 tỷ đồng; tăng năng suất lao động hàng năm, đảm bảo năng suất lao động cao hơn tốc độ tăng tiền lương; giảm điện năng tiêu dùng cho sản xuất, truyền tải và phân phối điện, đảm bảo điện dùng cho truyền tải và phân phối năm 2015 không cao hơn 8%, Quyết định 854/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ cũng đã giao chỉ tiêu cụ thể cho EVN có trách nhiệm đáp ứng nhu cầu tốc độ tăng trưởng điện thương phẩm bình quân giai đoạn 2011-2015 là 13%/năm, trong đó điện thương phẩm năm 2011 là 94.675 triệu kWh (tăng 10,5%); năm 2012 là 105.000 triệu kWh (tăng 10,9%); năm 2013 là 118.650 triệu kWh (tăng 13,0%); năm 2014 là 134.075 triệu kWh (tăng 13,0%) và năm 2015 đảm bảo 151.500 triệu kWh (tăng 13%). Từng bước nâng dần giá bán điện, đến năm 2013 sẽ thực hiện theo giá thị trường; từ năm 2012-2015, EVN đảm bảo kinh doanh có lãi; đến năm 2015 thì các chỉ tiêu tài chính phải đáp ứng yêu cầu của các tổ chức tài chính cho vay vốn; hệ số nợ phải trả/vốn chủ sở hữu nhỏ hơn 3 lần; tỷ lệ đầu tư

lớn hơn 30%; hệ số thanh toán nợ lớn hơn 1,5 lần.

Quyết định của Thủ tướng Chính phủ cũng đã giao cho EVN thực hiện 6 giải pháp quan trọng, bao gồm: giải pháp sản xuất và cung ứng điện; quản lý, tổ chức; đảm bảo tài chính; đầu tư xây dựng; ứng dụng công nghệ mới để giảm chi phí, nâng cao năng suất lao động; tiết kiệm điện và sử dụng điện hiệu quả. Trong đó, giải pháp sản xuất và cung ứng điện được Chính phủ quy định rất cụ thể, chi tiết: Về phát triển nguồn điện, từ năm 2011-2015, tổng công suất nguồn điện từ các nhà máy thủy điện, nhiệt điện được đưa vào vận hành sẽ đạt 12.059 MW, riêng năm 2015, sẽ đạt 3.906 MW (chiếm khoảng 1/3 công suất trong giai đoạn 5 năm); dự kiến sẽ có khoảng 14 công trình nhiệt điện, thủy điện khởi công trong giai đoạn từ 2011-2015, với tổng công suất là 12.410 MW, trong đó có 02 dự án điện hạt nhân Ninh Thuận (4x1.000 MW).

Đồng bộ với các dự án nguồn điện, EVN cũng sẽ tập trung triển khai từ năm 2011-2015 hàng loạt các dự án đường dây và trạm, trong đó sẽ cải tạo hoặc xây dựng mới 23 trạm biến áp 500 kV, tổng công suất 16.050 MVA và 24 công trình đường dây 500 kV với tổng chiều dài 2.773,74 km; riêng đường dây 220 kV có 127 công trình, với tổng chiều dài 8.747,96 km và cải tạo, xây dựng mới 141 trạm biến áp 200 kV, với tổng công suất 28.376 MVA. Đây là nhiệm vụ rất nặng nề, đòi hỏi EVN phải tập trung chỉ đạo, điều hành một cách sáng tạo, hiệu quả mới có thể vượt qua được thách thức và đáp ứng sự kỳ vọng của nhân dân. Bởi, theo kế hoạch vốn đầu tư trong giai đoạn 2011-2015, EVN cần có khoảng 501.470 tỷ đồng, trong khi đến thời điểm này, Tập đoàn mới chỉ thu xếp được khoảng 315.000 tỷ đồng và cũng không có nguồn vốn đối ứng, do đó, nếu không sớm

đưa giá điện tiếp cận với giá thị trường sẽ rất khó đảm bảo được các chỉ tiêu đề ra về điện phục vụ phát triển kinh tế, xã hội của đất nước.

Theo các chuyên gia kinh tế, hiện tại giá điện ở nước ta quá thấp, chính vì giá điện ở Việt Nam còn thấp và “bị nén” quá mức dẫn đến thị trường điện bị “méo mó”. Hiện tại giá điện ở Việt Nam chỉ đạt 6,5cent/kWh, trong khi để sản xuất 01 kWh điện thì giá thành phải đạt khoảng 9,6 cent/kWh. Nguyên nhân chính, là ngành điện luôn trong tình trạng “đói” vốn. Cũng vì giá thấp nên thời gian trả nợ vay vốn các ngân hàng thường phải kéo dài. Thế nhưng, nhiều ngân hàng khó có thể chấp nhận, đây là chưa kể việc các ngân hàng ở nước ta cũng chưa đủ mạnh, còn ngân hàng nước ngoài lại chưa sẵn sàng, nếu có thì cũng tìm cách gây khó và như vậy, không thể thu hút các nhà đầu tư cả trong nước và nước ngoài vào dự án điện vì không đảm bảo lợi nhuận. Do vậy, một khi đã chấp nhận tăng giá điện, dư luận cũng đòi hỏi ngành Điện phải đảm bảo tính minh bạch, công khai về giá thành, lỗ lãi và nguyên nhân, lý do tăng giảm giá điện; đẩy mạnh các biện pháp quản lý, khai thác tối đa thiết bị, công nghệ, tăng cường tuyên truyền tiết kiệm điện, đảm bảo an ninh năng lượng, ổn định kinh tế, an sinh xã hội, cũng như thực hiện nghiêm túc các quy định về quản lý theo pháp luật hiện hành.

Hy vọng, với sự ủng hộ của Chính phủ, các Bộ, ngành, địa phương, sự đồng thuận của nhân dân và dư luận xã hội, Tập đoàn Điện lực Việt Nam sẽ từng bước tháo gỡ khó khăn, vượt qua thách thức để cung cấp đủ điện phục vụ sự nghiệp phát triển kinh tế, xã hội, xứng đáng là ngành kinh tế kỹ thuật quan trọng, góp phần đưa nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại vào năm 2020. ❖